ZADANIE do lekcji 1

ZABAWMY SIĘ W TWORZENIE DEZINFORMACJI

Ok, znasz już fakty o szczepieniu przeciw HPV oraz najpopularniejsze chwyty wykorzystywane w dezinformacji. Teraz mamy zadanie dla Ciebie. Zabawmy się w tworzenie dezinformacji. Spróbuj zatem napisać krótki dezinformacyjny post (wpis do mediów społecznościowych) – taki, który potencjalnie mógł trafić do rodzica z powyższego przykładu i uczynić go sceptycznym wobec szczepień przeciw HPV. Postaraj się użyć jak najwięcej skutecznych chwytów.

- wzbudzaj emocje
- opowiedz osobistą historię
- wykryj spisek
- nominuj wroga
- wymyśl niby-eksperta

Warto wiedzieć: skąd dezinformacja o HPV?

Dezinformacja o szczepieniach przeciw HPV jest rozpowszechniana m.in. przez ruchy antyszczepionkowe - grupy, które sprzeciwiają się szczepieniom i nie mają oparcia w wiedzy naukowej. Ich przekaz opiera się na jednostkowych, często zmyślonych historiach, powielanych i przekazywanych dalej na zasadzie łańcuszka. Wykazano także, że dużo forów i kont antyszczepionkowych ma swoje powiązania z Federacją Rosyjską – rosyjska dezinformacja wspiera ruchy antyszczepionkowe, bo zależy im na wywoływaniu chaosu w Polsce i na obniżeniu zaufania do instytucji publicznych.

Sprawdź to sam! Każdy z nas może dać się nabrać – szczególnie gdy informacja pasuje, do tego, w co już wierzymy. Spotykając się z informacją w sieci, zastanów się:

- Czy ten komunikat gra na emocjach?
- Czy pojawia się jedna osobista historia zamiast danych?
- Czy mówi się o spisku lub ukrywanej prawdzie?
- Czy wskazywany jest „zły wróg”?
- Czy osoba wypowiadająca się nie ma realnych kompetencji w tej dziedzinie?

I sprawdzaj źródła swoich informacji: Wpisz do wyszukiwarki informację wraz ze słowami kluczami: „fact-check” lub „fałsz” (np. “szczepienie przeciw HPV niepłodność + fact-check”).

- Sprawdź wiarygodność autora, eksperta oraz samą stronę internetową, z której pochodzi wyszukana przez Ciebie informacja.
- Porównaj wyszukaną informację z oficjalnymi źródłami organizacji zajmujących się zdrowiem publicznym (World Health Organization www.who.int, Center for Disease Control and Prevention www.cdc.gov, Ministerstwo Zdrowia www.gov.pl/web/zdrowie, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH PIB www.pzh.gov.pl, Główny Inspektorat Sanitarny www.gov.pl/web/gis).
- Kompleksowe i aktualne informacje na temat programu szczepień w Polsce znajdziesz na stronie https://szczepienia.pzh.gov.pl
- Jeśli informacja różni się od tego, co mówią oficjalne i sprawdzone organizacje – traktuj ją z dużą ostrożnością.
- Zaglądaj na portale fact-checkingowe (np. Demagog, OKO.press (dział Prawda czy fałsz), AFP Sprawdzam, Konkret24, EUvsDisinfo), aby na bieżąco weryfikować informacje i poznawać nowe przykłady dezinformacji.
- Warto pamiętać, że obecnie dezinformacja to nie tylko tekst – w dobie AI może przyjmować formę wideo (np. deepfake’ów), a także pojawiać się w odpowiedziach chatbotów, które mogą generować tzw. halucynacje lub powielać fałszywe informacje.